

Innig spel van jonge en oudere danser

door Kester Freriks gezien 31 oktober 2013

De jonge danser en de oudere danser, de jonge man en de man van gevorderde leeftijd: ze zijn elkaars spiegelbeeld, onverbreeklijk verbonden en tegelijk ook los van elkaar. De dansvoorstelling *Man* door Dansgroep Foltz + Company is een ode aan het mannenduet.

Juist doordat danser en naamgever Bob Foltz en zijn tegenspeler Ilija Surla dertig jaar in leeftijd verschillen, krijgt *Man* een innige dramatiek. Bob Foltz is een danser die telkens weer verrast, in al die jaren dat ik hem volg. Zijn betrekkelijk recente *Mothers, lovers, a few friends and a dog* (2010) was een vitaal loflied op de liefde, zowel de verslaving die ermee samengaat als de noodlottige effecten van verliefdheid. In *Man* regeert een andere vorm van liefde: die van loyaliteit, wederzijdse aandacht en van 'onlosmakelijkheid'.

Het sterkst komt dit tot uiting in de eerste van de vier choreografieën van de hand van Foltz zelf, *P-re-view*. De beide dansers zijn identiek gekleed: wit T-shirt en donkere broek. Tegen een volkomen helderwitte achtergrond en gestuurd en gestuwd door een indringende compositie van Peter Lunow bewegen de jonge en oudere danser zich dynamisch, krachtig en aan elkaar toegewijd over de vloer. Hun bewegingen weerkaatsen elkaar, nooit agressief, altijd teder. In een omhelzing rollen ze over de grond, verwijderen zich en dansen rug aan rug. Zelfs als ze ver van elkaar zijn verwijderd, ervaar je als toeschouwer de wederzijdse aantrekkingskracht. Elke pas en beweging, hoe gering ook, weerkaatst van de een in de ander.

Subtiel en geladen is het moment dat Foltz als de oudere man zich vasthoudt aan de schouders van de jongere man; hij trekt zijn benen op, vlijt zijn hoofd in de nek van de ander en toont een oneindige kwetsbaarheid. In postuur en uitstraling zijn Foltz en Surla elkaars tegenpool; de eerste tanig, gespierd, mager op het breekbare af, krachtige jukbeenderen; de ander iets voller van bouw. Het is of de oudere danser in zichzelf de jongeman van vroeger wil terugvinden.

In het daaropvolgende duet *Shasp*, geschreven door de Braziliaanse danser en choreograaf Ederson Xavier, zet de lijn van jong en oud zich verder door, maar dan in een lichtvoetiger stijl. De muziek is onweerstaanbaar jazzy en swingend. In een kostumering die herinnert aan jazzdansers uit de Amerikaanse roaring twenties tonen Foltz en Surla een vrolijk en humoristisch spel. En toch is de ondertoon dramatisch: de oudere danser voelt aan den lijve, in nadrukkelijk stramme en hoekige motoriek, dat jongheid en jeugd de overheersende machten zijn. Schijnwerpers spelen een belangrijke rol: telkens volgt het licht de jongere danser, wegflietsend van de oudere.

Nog inniger dan *P-re-view* is het nieuwste ballet *In passing* van Foltz.

Twee met een wit laken overdekte stoelen vormen de rekwisieten. Die stoelen stralen iets van afscheid uit, van ingepakt worden in een verhuiswagen. In heel zuivere, precieze bewegingen cirkelen, draaien, zoeken en zwenken de dansers om elkaar heen; ze zijn, zoals de titel uitdrukt, passanten die elkaar aandachtig in ogenschouw nemen. Ze zoeken toenadering in fysiek contact, haken hun armen in elkaar, dribbelen met kleine passen. De muziek van Peter Lunow is indrukwekkend: veel saxofoon klinkt, stuwend, swingend. De dansers voegen hun danstaal in pure harmonie naar de muziek. In het slotdeel, Bob & Ilija van choreograaf Maurice Causey, explodeert de verstillingsom tot een wervelende en sensationele show te komen. De dansers zijn uitbundig gekostumeerd met overheersing van rood. Opeens is er ruimte voor het fel 'bevechten' van elkaar: er ontstaan frontale botsingen, welbewuste valpartijen en dynamische structuren. Deze apotheose is prachtig; de vier duetten vormen op nauwgezette wijze een imposant geheel.

©Theaterkrant 2013